

Predgovor

Tekst i vizuelni materijal, koji u nekoliko uslovnih celina čine ovu knjigu, predstavljaju jedan mogući pogled na raznovrsnost oblika vizualizacije ljudskog rada, ponašanja i mišljenja, odnosno pokušaj sagledavanja njihovog savremenog značenja. Po tome, oni se mogu potpunije pratiti ako se shvate kao predlog mogućnosti viđenja sveta i prirode u promenama uslovljenim delatnošću čoveka i stepenom njegovog razumevanja zakona prirode i društva. Česti termini u ovoj knjizi MOGUĆNOST I MOGUĆE ukazuju više na sugestije nego na dokaze domena vizuelnih senzacija, što govori o metodskom stanovištu koje predmet vizuelna kultura sagledava kao oblast mogućih sloboda kojima su posebnu intonaciju dale poetike savremene umetnosti i oblici savremene društvene svesti. Neke relativno ustaljene konvencije o vizuelnom značenju oblika ljudskog rada, ponašanja i mišljenja, koji su u knjizi nazvani antropološkim konstantama, ujedno su i referentne tačke oko kojih se, ili iz kojih se osmišljavaju oblici kolektivnog pamćenja i njihovo komunikabilno dejstvo u sprezi: jedinka – društvo – priroda – rad. Otuda u ovoj knjizi skoro da i ne postoji razlika u značenju onoga što je zbilja u oblasti vizuelnog prema onome šta je uobraziljno, mitsko, i metaforičko, koje je, takođe, stvorio i stvara čovek.

Radeći na ovom materijalu, trudio sam se da se bavim što je moguće više onim što je u kolektivnom pamćenju već poznato u oblicima viđenja, ponašanja, mišljenja i rada, pokušavajući da pronađem značenjsku osnovu u oblicima kreativnosti savremenog vizuelnog iskaza, među ostalima i vlastitog. Nastojao sam, takođe, da uspostavim mogući drugi odnos prema konvencijama obrazovnog koncepta predmetne nastave, u okviru obrazovnih sistema, poznatih još od vremena srednjovekovne sholastike. Naravno, obim knjige, koji je mogao da prihvati izdavač, obuhvata uglavnom ideje kroz ponuđeni materijal, pa, prema tome, ona nije poseban udžbenik za vizuelnu kulturu, već opšta sugestija kultivisanja vizuelne percepcije kroz spoznavanje i značenja delatnih i misaonih oblika rada u ljudskom postojanju.

Mogući obuhvat višedisciplinarnih i međudisciplinarnih oblika prakse, ponašanja i mišljenja, ovde je sugerisan u smislu predloga da se njihovo prožimanje prepozna prvenstveno kao jedan ogroman ljudski napor u čežnji za lepim i dobrim, za pojedinca i za društvo davnašnjih i sadašnjih ljudi, gde je umetnost opomena i svrha permanentnog oljuđenja čoveka. U tom neprekidnom obnavljanju i izgrađivanju novog viđenja sebe kroz druge i drugo, vizuelna kultura je snažno začela svoju savremenu poetiku.

K. B.